

Handläggare
Annika Risel
Telefon: 08-50833607**Till**
Utbildningsnämnden
2013-11-28

Lättlästutredningens betänkande Lättläst (SOU 2013:58)

Svar på remiss från kommunstyrelsen av Lättlästutredningens betänkande Lättläst, SOU 2013:58.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Anders Carstorp
UtbildningsdirektörHåkan Edman
Grundskoledirektör

Sammanfattning

Regeringen har beslutat om en översyn av statens insatser på området lättläst. Det övergripande uppdraget är att föreslå hur statens insatser för lättläst ska organiseras.

Sammanfattningsvis instämmer förvaltningen i att utredningens förslag. Enligt förslaget ska statens insatser för lättläst inrättas som ett nationellt kunskapscentrum för lättläst i en särskild enhet vid Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) och benämnas *Centrum för lättläst*.

För barn och unga produceras lättläst litteratur av flera privata förlag och läromedel genom Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM. Utredningen har fått uppfattningen att den kommersiella marknaden till stor del uppfyller behovet upp till 18 år. Förvaltningen vill betona att det finns ett behov av ett större utbud av lättläst litteratur för skolbruk för barn och unga och understryker vikten av att ge alla elever förutsättningar för en likvärdig utbildning. Därför är det också viktigt att inte göra några besparingar när det gäller lättlästa nyheter och böcker för skolan.

Ärendets beredning

Utbildningsförvaltningens grundskoleavdelningen har berett ärendet i samverkan med gymnasieavdelningen och ledningsstaben.

Bakgrund

Regeringen har beslutat om en översyn av statens insatser på området lättläst. Det övergripande uppdraget är att föreslå hur statens insatser för lättläst ska organiseras.

De politikområden som behandlar frågor inom området lättläst är bland annat kulturpolitiken, funktionshinderspolitiken, demokratipolitiken och utbildningspolitiken. De målgrupper som lättlästa texter och material vänder sig till är inte tydligt definierade och har varierat under åren. Målgrupperna för lättläst material är oftast: personer med funktionsnedsättningar, barn som håller på att lära sig läsa, personer med motoriska eller perceptuella svårigheter och invandrare som lär sig svenska.

Ärendet/förvaltningens synpunkter

Sammanfattningsvis instämmer förvaltningen i att utredningens förslag. Förslaget innebär att statens insatser för lättläst överförs till Myndigheten för tillgängliga medier (MTM). Idag har stiftelsen Centrum för lättläst (CFLL) ett statligt uppdrag när det gäller produktion av lättlästa nyheter och lättläst litteratur. Med detta förslag avvecklas därmed statens stöd till CFLL och tillförs MTM.

De primära målgrupperna som omfattas av lättläst material av e aktörerna är oftast: personer med funktionsnedsättningar, barn som håller på att lära sig läsa, personer med motoriska eller perceptuella svårigheter och invandrare som lär sig svenska..

Enligt förslaget ska statens insatser för lättläst inrättas som ett nationellt kunskapscentrum för lättläst i en särskild enhet vid MTM och benämnas *Centrum för lättläst*. Det nationella kunskapscentret ska ha övergripande uppgifter inom lättlästområdet, utforma gemensamma nationella riktlinjer för lättläst och samarbeta med alla aktörer inom lättlästområdet, nationellt och internationellt. Centret ska sammanställa och sprida relevant forskning om målgrupperna och inrätta ett vetenskapligt råd.

Utredningen gör också bedömningen att det nationella kunskapscentret för lättläst aktivt bör bevaka, följa och använda den teknikutveckling som berör lättläst i olika former.

Utredningen föreslår att Handisam ska få ett uppdrag om tillsyn av tillgängligheten för och kvaliteten på myndigheternas samhällsinformation på lättläst.

Nedan lämnar förvaltningen särskilda synpunkter under betänkandets rubriker och utredningens förslag.

6.3.5 Brukarråd

Utredningens förslag: Inom det nationella kunskapscentret för lättläst ska ett brukarråd inrättas för kontakter med de primära målgrupperna och deras intresseorganisationer.

Förvaltningen instämmer i förslaget. Förvaltningen noterar vikten av att rådet omfattar representanter för barn och unga som har kunskap inom området lättläst i skolsammanhang.

6.3.8 Lättläst litteratur

Utredningens förslag: Det nationella kunskapscentret för lättläst ska ansvara för att utveckla, anpassa, framställa och distribuera litteratur i den utsträckning behoven inte kan tillgodoses på den kommersiella marknaden.

För barn och unga produceras lättläst litteratur av flera privata förlag och läromedel genom Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM. Utredningen föreslår därför att det nationella kunskapscentrets insatser i första hand ska vara att ta fram litteratur för vuxna inom de primära målgrupperna. Utredningen har fått uppfattningen att den kommersiella marknaden till stor del uppfyller behovet upp till 18 år. Det nationella kunskapscentret för lättläst kan vid behov producera litteratur för barn och unga för de primära målgrupperna om det bedöms att det saknas litteratur för dem.

Förvaltningen vill betona att det finns ett behov av ett större utbud av lättläst litteratur för skolbruk för barn och unga med utvecklingsstörning eller annan funktionsnedsättning som påverkar deras läs- och skrivförmåga. Det saknas framför allt lättläst litteratur för barn som är ungefär 10 år och uppåt där det finns ett behov av åldersadekvat litteratur. Ett övergripande mål för skolan är alla elevers rätt till likvärdig utbildning. För att skolan ska kunna uppväga skillnader i elevernas förutsättningar

att tillgodogöra sig utbildningen krävs att det finns tillgång till anpassad litteratur och material inom området lättläst.

6.3.9 Lättläst-tjänsten avknoppas

Utredningens förslag: Lättläst-tjänsten ska avknoppas till privat verksamhet och fungera på samma villkor som andra språkkonsulter.

Idag finns en konsulttjänst inom CFLL som erbjuder bearbetningar till lättläst av olika slags texter och kurser i att skriva lättläst. Intentionen är att den ska täcka sina egna kostnader genom att sälja sina tjänster och fungerar därigenom mycket likt en fristående konsultverksamhet. Eftersom den anses ha vissa konkurrensfördelar genom att vara knuten till CFLL föreslår utredningen att Lättläst-tjänsten knoppas av till privat verksamhet.

Det som har skiljt Lättläst-tjänsten från andra rådgivare är att de också certifierar webbsidor med samhällsinformation. Förvaltningen anser att det är viktigt att en statlig myndighet får i uppdrag att säkra tjänsterna genom certifiering av lättläst och webbinformation.

6.3.10 Lättläst i skolan

Utredningens förslag: Det särskilda uppdraget att främja och öka utbudet av lättlästa nyheter och böcker för skolbruk ska upphöra.

Utredningen menar att det arbete som CFLL har utfört för att öka utbudet och användandet av lättläst i skolan har varit väl genomfört. Utredningen uppfattar det dock som att CFLL fått ett uppdrag som ligger inom utbildningssektorn.

Utredningen anser att lättläst för skolbruk bör föras över till, SPSM, eftersom det är en utbildningsfråga och redan ingår i myndighetens läromedelsuppdrag. Utredningen bedömer däremot att lättläst skönlitteratur och nyhetsinformation ligger utanför utbildningsområdet och skulle innebära en alltför stor förändring för SPSM.

Förvaltningen vill understryka vikten av att ge alla elever förutsättningar för en likvärdig utbildning. Därför är det viktigt att inte göra några besparingar när det gäller lättlästa nyheter och

böcker för skolan. Förvaltningen anser att båda nämnda statliga bidrag ska tilldelas SPSM och användas för läromedelsuppdraget.

Förvaltningens förslag

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen och att beslutet justeras omedelbart.

Bilaga

Sammanfattning av Lätlästutredningens betänkande Lätläst.